

Posudek bakalářské práce Lucie Vondráškové
Sémantické tvoření v psaných komunikátech sportovních novinářů
se zaměřením na fotbal

Sportovní žurnalistika vykazuje mnohá specifika, jimiž se odlišuje od ostatních oblastí publicistiky, zejména od některých jejích žánrů analytických. Autorka se pokusila dokázat, že psané komunikáty reportáží, zpráv a interviewů čepané z deníku Sport a měsíčníku Hattrick vykazují výrazné rysy nevšednosti a originality, korespondující s vysokou frekvencí aktualizací jazykových prostředků, zejména lexémů utvářených sémanticky.

Domnívám se, že 140 lexikálních výrazů, excerpovaných z každého z uvedených zdrojů, lze pokládat za vzorek postačující k posouzení platnosti vyslovených hypotéz. Autorce se potvrdil jednak předpoklad převahy metafor nad metonymiemi, jednak se naplnilo očekávání vyššího podílu metafor slovesných oproti substantivním a adjektivním.

V teoretické části se autorka věnuje objasňování zásadních otázek lexikologie a stylistiky a definuje klíčové pojmy spjaté s tématem a cílem práce. Části praktické předchází stručná charakteristika metodologie výzkumu. V názvu této kapitoly měl být uveden i cíl práce.

Nutno poznamenat, že v některých případech není jednoduché popsat sledované lexikální výrazivo z hlediska sémantické utvářenosti, zejména spolehlivě najít hranici mezi metaforou a metonymií. Při vědomí této poměrně složité lexikologické problematiky se měla autorka při excerpaci zkoumaných lexikálních jednotek zaměřit na nezpochybnitelné jevy, tj. jednoznačné případy přenášení významů, a rovněž sledovat pouze domácí výrazy, nikoli přejaté – není navíc zřejmé, proč jsou např. lexémy *bek* a *baráž* zařazeny k metaforám, výrazy *lídr* a *ofsajd* pak k metonymiím. Poznamenejme, že zkoumání složitějších případů sémantického tvoření by mohlo tematicky sahat za rámec bakalářské práce.

Je překvapivé, že ač se v textových dokladech dokumentujících sledovaný jazykový materiál vyskytuje řada metafor, do souboru zkoumaných lexikálních výrazů zařazeny nebyly – např. metafory *ořukává se* (u hesla *baráž*), *zarazil se* (u hesla *klenot*), *vystříhl* (u hesla *robinzonáda*), *neoslňujeme* (u hesla *roztukat*) atd. Domnívám se, že výraz *vyprodaný stadion* je metonymie, nikoli synekdocha, jak uvádí autorka na s.32.

V Závěru lze do jisté míry souhlasit s tvrzením, že shodný výskyt mnohých lexikálních prostředků v obou periodikách je výsledkem ovlivnění autorů modelovostí způsobu vyjádření vzhledem k opakujícím se situacím, o nichž čtenáře informují.

Uveďme několik poznámek věcného charakteru. Autorka prezentuje: „oba publicistické styly, psaný a mluvený, vznikají ...“ – jde přece pouze o dvojí formu publicistických komunikátů, nikoli o dva různé styly. Na s.11 (2. – 3.ř.) autorka mylně uvádí funkci persvazivní a přesvědčovací jako dvě různé funkce – jde pouze o dvojí označení téže funkce.

Jazyková stránka bakalářské práce vykazuje některé nedostatky stylistické. Je nevhodné, když podmět první věty kapitoly (1.1.2.1) je v jejím nadpisu. Na s.9 (2.ř. zdola) je formulační nepřesnost a v navazující větě je jednak porušena shoda, jednak není zřejmé, proč zde není uveden funkční styl umělecký. Na s.10 je nenáležitá formulace „publicistika coby lidská komunikace“, tamtéž stylizace celého 2. odstavce vykazuje značnou míru neobratnosti, podobně jako na s.15 (1. odstavec), dále „cílem této práce bylo přiblížit problematiku sémantického tvoření zaměřeného na fotbal“ či „základem slovní zásoby jazyka je souhrn všech slov, která se v něm vyskytují“ (s.4).

Práce je oprostěna od pravopisných a morfologických chyb. Na s.10 je chybně užito adjektivum (*hodnotící* namísto *hodnotici*). Na s.53 (6.ř. zdola) je překlep (*zajmout* namísto *zaujmout*), na s.25 měly být textové doklady u 74. a 76. hesla vytištěny kurzívou.

Bakalářská práce Lucie Vondráškové, jejímž největším kladem je poměrně bohatý soubor sémanticky tvořených výrazů a jejich začlenění do autentických textových segmentů, je solidní sondou do lexika sportovních novinářů.